

**Sofias
skatter:
Del 10**

Sofia Linder, Skattebetalarnas
chefekonom, guidar
dig rätt i skatte-
djungeln.

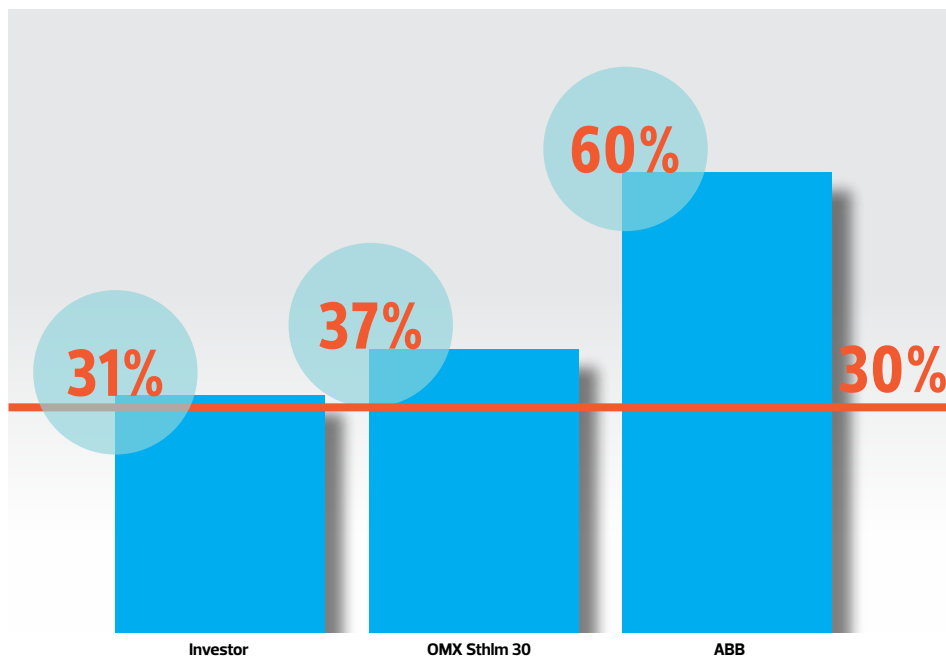
1.

VAD?

→ **KAPITALINKOMSTSKATTEN**

uppgår i normalfallet till 30 procent i Sverige, men med några undantag. Den verkliga skatten kan emellertid bli betydligt högre eftersom kapitalbeskattningen inte tar hänsyn till reala prisförändringar, det vill säga inflationen.

DEN VERKLIGA KAPITALSKATTEN ÄR OFTA HÖGRE

Det gäller bland annat för aktievinster, skatt på bankränta och kapitalvinst vid bostadsförsäljningar.

Den svenska kapitalbeskattningen är internationellt sett hög, inte minst på aktier. I flera EU-länder utgår ingen skatt alls på aktieförsäljningar eller om innehavet varit ett visst antal år. I EU och OECD uppgår den genomsnittliga kapitalvinstskatten till 14 procent.

Källa: Ekonomifakta och egna beräkningar. Nasdaq Stockholm. Beräkningen är gjord på aktieinköp den 31 mars 2011 och försäljning den 29 mars 2019, samt periodens inflation, sju procent. OMX Sthlm 30 är ett index över Stockholmsbörsens trettio mest omsatta aktier.

2.

VARFÖR?

→ **FÖR ATT SYNLIIGGÖRA** hur hög kapitalinkomsten faktiskt är bör vi ta hänsyn till inflationen och räkna ut den reala skatten. Den ökning vi ser av vår kapitalinkomst i form av exempelvis bankränta eller vinst på en aktie är den nominella, som inte tar hänsyn till inflationen. Och skatten beräknas alltid på den nominella värdeökningen. Men eftersom kapitalinnehav ofta sträcker sig över flera år medför det att en del av en eventuell

vinst äts upp av inflation. Det bidrar i sin tur till att den reala kapitalinkomsten, som tar hänsyn till inflationen, kan bli betydligt högre än 30 procent och till och med överstiga 100 procent. Vid deflation kan det dock bli tvärtom. Denna effekt uppstår även vid bostadsförsäljningar, särskilt vid långt ägande, men mildras av att prisökningarna på bostäder i snitt varit betydligt högre än inflationen sedan 1996.

3.

HUR?

→ **NÄR VI SÄLJER EN AKTIE** måste vi betala kapitalinkomstskatt på 30 procent av den nominella värdeökningen, som alltså inte tar hänsyn till inflationen (gäller värdepappersdepå, aktier i ISK-konton följer andra beskattningsregler). Om avkastningen varit svag och ligger på samma nivå som inflationen så försvinner den nominella värdeökningen och i reala termer har vi gått plus minus noll. Indirekt gör vi då en förlust när vi beskattas vilket medför att den reala kapitalinkomsten uppgår till 100 procent. För en placering där den nominella värdeökningen överträffar inflationen blir den reala kapitalinkomsten inte lika hög, men fortfarande högre än 30 procent. Beskattning av utdelningar följer samma mönster, men träffas också av bolagsskatt.

Diagrammet till vänster illustrerar den reala kapitalinkomsten utifrån värdeutvecklingen för ett par aktier på Stockholmsbörsen. Om vi i början av mars 2011 köpte aktier för 1000 kronor vardera i Investor, ABB och en fiktiv aktie OMX Sthlm 30, har inflationen ökat med sju procent när vi säljer dem åtta år senare. Investor har stigit mest och innehavet säljs för 2800 kronor. Det ger en nominell värdeökning på 1800 kronor och en skatt på 540 kronor. Eftersom inflationen åtit upp 70 kronor under innehavstiden blir vår reala avkastning 1730 kronor och den reala kapitalinkomsten blir 31,2 procent (540/1730 kronor). ABB gav samtidigt en lägre avkastning och vi säljer innehavet för 1140 kronor. Den nominella värdeökningen blir 140 kronor vilket ger en skatt på 42 kronor. Dock utgörs 70 kronor av inflation och den reala värdeökningen landar på 70 kronor och den reala kapitalinkomsten på 60 procent (42/70 kronor). Motsvarande för OMX Sthlm 30 blir 37,2 procent. Den reala kapitalinkomsten blir även högre vid bostadsförsäljningar. Men här mildras effekten av bostädernas kraftiga prisökningar, bara sedan 1996 har villapriserna nära fyrfaldigats och bostadsrätterna åttafaldigats. En genomsnittlig villa som köptes 1977 för drygt 250 000 kronor såldes för knappt tre miljoner förra året. I 2018 års penningvärde motsvarar köpesumman 1,1 miljoner och en inflation på 340 procent. Den reala kapitalinkomsten blir då 33 i stället för 22 procent om det reala inköpspriset läggs in i reavinstberäkningen (190 000 kronor är skatt på inflation). Hade villapriset inte utvecklats så starkt hade den reala skatten blivit högre.

4.

EFFEKT/PROBLEM

→ **DEN REALA (VERKLIGA) SKATTEN** beror således dels på hur hög inflationen varit under ägandetiden, men också på hur hög den nominella värdeökningen varit. Den reala kapitalinkomsten kommer dock alltid att vara högre än 30 procent så länge vi har inflation. För att ta hänsyn till den verkliga kapitalavkastningen, och inte minst det risktagande som flera kapitalinkomster är kopplade till, skulle det därför vara motiverat att indexera kapitalinkomstskatten. (Inkomstbeskattningen tar hänsyn till inflation genom årlig uppräkningsavdrag och brytpunkterna). En extremt låg inflation kommer under flera år, till och med negativ, har inneburit att den reala kapitalinkomsten inte blivit lika kännbar för gemene man. Men nu har inflationen på kort tid stigit från noll till två procent, och medför en betydande skattehöjning på reala kapitalinkomster. Om inflationen stiger ytterligare blir effekterna mer synliga, vilket i sin tur riskerar att undergräva kapitalbeskattningens legitimitet. Ett bra alternativ till en indexering skulle vara en kraftig sänkning av Sveriges höga kapitalinkomstskatter. Oroande är att regeringen i stället har öppnat för höjda kapitalinkomstskatter. Det skulle hämma kapitalbildning, tillväxt och investeringar vilket riskera kapitalflykt från Sverige – kapital är en mycket lätttröglig skattebas.

” Nu har inflationen på kort tid stigit från noll till två procent, och medför en betydande skattehöjning på reala kapitalinkomster.